

Pepelka (glasba Sergej Prokofjev, koreografija Pia in Pino Mlakar, izvedba baleta ljubljanske opere) je na sovjetski medvojni baletni scenarij (Nikolaj Volkov) koreografirana lirična plesna pravljica. Njena lepota je v občuteni plesni liriki prvega in zadnjega dejanja, ki jo ritmizira in ji ustvarja plesno nasprotje plesna pantomima. Njena slabost je hoteno vnašanje baletnega principa dvorskega divertissementa po shemi Petipa (Labodje jezero) v drugem dejanju brez prečiščenih notranjih odnosov do njega; ta neprečiščenost je namreč razlog, da ples drugega dejanja ni polnokrven, da je drugo dejanje blede in razvlečeno in da mu primanjkuje plesne nujnosti.

Po konceptu je Pepelka korak v smer pretekle pravljичne romantike; posebno ker obdrži romantični prinčev karakter (medtem ko poskuša sovjetski scenarist iz princa napraviti lovca brez dvorskih navad), in seveda z njim opredeljuje vse gibanje, ki princa obkroža, brž ko se pojavi.

Plesno pa pomeni Pepelka sprostitvev v svobodnejši izbiri izraznih sredstev in s tem obogatitev plesnega registra našega baleta.

(Konec prihodnjič)

Marija Vogelnikova

POLEMIKA

MOJ ODGOVOR V. PAVŠIČU

Na moje poročilo o Borovi drami Zvezde so večne (Naša sodobnost, 1959, št. 12) mi avtor omenjene drame v svojem polemičnem odgovoru »Kritika drame ali drama kritike« (Naša sodobnost, 1960, št. 2) pripisuje popolno pomanjkanje profesionalne sposobnosti, da omenim samo glavni izpad polemike med njenimi številnimi bolj ali manj neljubeznivimi očitki na moj naslov. Ako zadeva zame že ni tragična, je vsaj nerodna, ker avtor polemike v zvezi z očitkom moje popolne dramaturške nevednosti ni pozabil napisati, da sem po poklicu profesor dramaturgije.

Ta vrsta polemike se mi notranje upira ne glede na to, da sem z njo osebno prizadet. Kritiko pa tudi polemiko sem pojmoval vedno kot sredstvo za boljšo proizvodnjo, v našem primeru za boljšo literarno, dramsko proizvodnjo, ako jo pisec polemike pojmuje očitno drugače, kot nekaj zelo osebnega, je to stvar njegove vesti.

Pri vsej tej nevšečni zadevi pa mi je nekoliko v tolažbo okolnost, da nisem v razgaljeni sramoti sam, saj sta že mnogo pred mojim poročilom o Borovi dramii o njej pisala v juniju preteklega leta Fran Albreht (Delo) in Finci (beograjska Politika) in oba kritika sta prišla do podobnih kritičnih ugotovitev, da so namreč situacije v tej zadnji Borovi dramii v smislu odrskega realizma malo verjetne in da sta glavni osebi psihološko neprepičljivi.

Nekaj pa me v Pavšičevi polemiki vendarle skrbi, skrbi ne toliko za mojo, marveč za Borovo profesionalnost. Proti koncu svojega polemičnega pisanja pravi Pavšič: »Vendar pa ne mislim, da Borova drama nima v sebi slabih strani. Imá jih, a teh naš kritik Kralj žal ni odkril.«

Če to Pavšičevo samospoznanje povežemo z njegovim vztrajnim zaničanjem vseh pomanjkljivosti, ki mu jih je očitala kritika, nastane groteskna

situacija: Kritika očita dramatik slabosti, ki jih dramatik Bor (oziroma njegov prijatelj, kritik Pavšič) ne vidi, avtor pa vidi v svojem delu slabosti, ki jih kritika ne vidi. To pa glede na nadaljnji avtorjev razvoj pomeni, da Bor v svojih bodočih dramah ne bo popravljaval slabosti, ki so za kritiko očitne, popravljaval pa bo stvari, ki se kritiki ne zde pomanjkljive. Torej nekoliko nevšečna perspektiva tako za avtorja samega kakor tudi za kritike Borovih bodočih dramskih del.

Da sklenem: Ali ni stari Goethe, ki je bil pesnik, dramatik in kritik, nekoč dejal: »Künstler schaffe, rede nicht!« V svobodnem prevodu: Umetnik ustvarjaj, ne polemiziraj v svoji zadevi!

Vladimir Kralj

K »ODGOVORU« J. DOKLERJA

Spoštovani tovariš urednik,

v prvi letošnji številki »Naše sodobnosti« je nekdo prav sovražno in — lahko bi rekli — kar žaljivo pisal o meni: ne toliko o mojem pisanju (saj ga v glavnem samo citira, ne da bi dosti polemiziral z njim), temveč o meni kot publicistu in državljanu. Polemizirati ne mislim, ker menda ni potrebno: saj sem v inkriminiranem pisanju večkrat dovolj razločno poudaril, da gre za popolnoma subjektivne, nestrokovne in neznanstvene impresije o tem, kako vidim odseve zgodovinskih dejstev v nekaterih zaokroženih umetnostno-zgodovinskih celotah, in o tem, kako z današnjega pa tukajšnjega aspekta dojemam nekatere pretekle pojave. A saj pravim: ne bi rad polemiziral, ker se mi zdi praktični življenjski nauk Finžgarjeve »Verige« zelo prepričljiv. Samo ne verjamem, da mi je bilo res treba podtakniti osebna namigovanja, ki jih nisem imel v mislih, in mi naprtiti (med vrsticami) svetovni nazor, ki mi je tuj. Če sem v uvodni glosi nasploh povedal splošno misel o konservativnosti, s tem nikakor nisem razglasil, da pripadam eni izmed obeh abderitskih strank v pravdi o abstraktni umetnosti (še celo ne, ker niti ne čutim dosti osebne, intimne afinitete do abstraktnega slikarstva, če moj intimni okus ravno zanima pisca »Odgovora«). Vsekakor pa vem, da jaz žalil nisem. Tudi ne vem, če je bilo docela primerno, ex cathedra poučevati urednika »Novih obzorij«, kakšne reči naj objavlja in kakšnih ne. Predvsem pa nekaj: če nekdo sam trdi, da piše le zbirko impresionističnih aforizmov (celo podnaslov mojega članka je v tem smislu poudarjeno ironičen) — in če temu poleg z ihto pa užaljenostjo dokazuješ, da ni povedal absolutnih znanstvenih resnic: to je pač sabljanje v prazno. Nekatero trditve v »Odgovoru« sem prebral z zanimanjem, nekatere celo z odobravanjem, z nekaterimi se kajpak nisem strinjal — a gotovo so bile prispevek k Vaši anketi. Zaradi senzacionalističnega vonja polemične zabele so bile bralcem gotovo mikavnejše — čistejše bi bile vsekakor brez nje. Župančičev nauk o »desinficiranem meču« polemike pa menda še slej ko prej drži. Čemu torej vse to?

S tovariškimi pozdravi —

Herbert Grün